

RESPONS KYRKA

RICKARD CRUZ

Akademi för Ledarskap och Teologi
rickard.cruz@altutbildning.se

Filippa Millenberg och Martina Nordqvist Färnskog, Åsa Nausner och Joseph Sverker har skrivit intressanta artiklar i ett mycket angeläget ämne.¹ Det svenska samhället blir allt mer mångkulturellt och mångreligiöst, en verklighet som kräver fördjupad reflektion kring både frikyrklig praktik och teologi. Gemensamt för texterna är ett starkt fokus på lyssnande, gemensamma processer och relationer som motverkar polarisering. Det är en linje som ligger nära mina egna forskningsintressen. Samtidigt vill jag i denna respons bidra med religionsteologiska perspektiv utifrån Martin Accads kerygmatiska och supra-religiösa modell,² samt mitt eget studium av kristen teologi i relation till islam.

Nausners text lyfter avgörande etiska och pedagogiska dimensioner av interreligiösa möten, där lyssnande, erkännande och gränsledarskap framstår som centrala resurser. Det är ett viktigt korrektiv i en tid där religion

¹ Filippa Millenberg och Martina Nordqvist Färnskog, "Omvändelse som transformativt lärande: En pågående lärprocess", i *Församling, unga, migration och mångfald*, redigerad av Joseph Sverker och Fredrik Wenell (HYBRID Supplement 4; Örebro: ALT, 2026), 1–30; Åsa Nausner, "Lyssnande gränsledare: En resurs i kultur- och religionsmöten", i Sverker och Wenell, *Församling*, 57–81; Joseph Sverker, "Den vidgade ecklesiologiska kroppen: En frikyrklig teologi för den samhälleliga och ekologiska platsen", i Sverker och Wenell, *Församling*, 82–109.

² Martin Accad, "Christian Attitudes Toward Islam and Muslims: A Kerygmatic Approach", i *Toward Respectful Understanding and Witness Among Muslims: Essays in Honor of J. Dudley*, redigerad av Evelyn A. Reisacher, Joseph L. Cumming och Dean S. Gilliland (Pasadena: William Carey Library, 2012), 29–47.

ofta instrumentaliseras politiskt. Samtidigt tenderar texten att dra en skarp gräns mellan dialog och evangelisation, och föreslår att interreligiösa möten helst bör undvika det senare. Ur ett frikyrkligt missions-teologiskt perspektiv blir detta en problematisk begränsning. Här tror jag att Accads teologiska förhållningssätt skulle kunna utgöra ett konstruktivt bidrag. Han menar att vi behöver reflektera över våra teologiska förhållningsätt till den "religiöse andre" utan att hemfalla åt vare sig idealiserande pluralism eller till demoniserande polemik. Accads kerygmatiska förhållningssätt innebär att förmedla evangeliet om Jesus och hans rike som ett positivt erbjudande till alla människor oavsett religiös bakgrund. Detta behöver alltid ske i en kontext av respektfullt lyssnande och nyfikenhet i lärande i mötet med den andre, en kombination av respekt och kristuscentrering som ofta saknas när det talas om religionsdialog i svensk kontext.

Sverkers ecklesiologiska reflektion erbjuder en intressant analys av platsens betydelse och församlingens porösa gränser. Detta är även applicerbart på interreligiösa möten. I Accads suprareligiösa modell är det inte gränserna mellan kristendomen och islam som är det viktiga – det finns både kontinuitet och diskontinuitet mellan islam och kristen tro. Evangeliet utgör i stället en egen kategori med en kallelse till muslimer, kristna och människor av annan bakgrund att vända om för att följa Jesus. En sådan omvändelse handlar inte primärt om konversion i betydelsen av att byta från en religion till en annan. Religionsbyte har ur evangelisk synpunkt inget egenvärde. Det avgörande är om människor upptäcker, närmar sig och följer Jesus. Här finns en tydlig beröringspunkt med Millenbergs och Nordqvists framställning av omvändelse som en transformativ process.

I min masteruppsats diskuterade jag bland annat det rådande synsättet i frikyrkan där frälsning och omvändelse bland människor med muslimsk bakgrund i regel förstås som att "lämna islam".³ Många gånger har frikyrkans konversionsterminologi förstärkts i strävan att göra sig förstådd

³ Rickard Cruz, "Jesus and Muhammad: Exploring the Implications of Martin Accad's Theological Approach to Islam in a Swedish Context" (Masteruppsats: ALT, 2024).

för myndigheter med religiös analfabetism och underlätta i asylprocesser. Samtidigt riskerar det att placera processen av lärjungaskap och omvändelse i bakgrunden medan religionsbyte hamnar i förgrunden.

Sammanfattningsvis visar artiklarna ett stort mod i att tänka nytt i mötet med människor i pluralistiska miljöer. Lyssnande och förändring får dock aldrig reduceras till mellanmännsliga ideal. En kyrka som på uppdrag av Jesus vill vara en konstruktiv kraft för sin omgivning behöver ett språk för både likhet och skillnad, inkarnation och friktion, relation och kristuscentrering.